

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.2.6.2019.AŻ

Protokół kontroli

kompleksowej w zakresie oceny realizacji zadań gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Urząd Gminy Raczki, Plac Kościuszki 14, 16 – 420 Raczki. Wójtem Gminy jest Pan Andrzej Szymulewski.

Kontrolę w dniach 13-14.06.2019 r. przeprowadziły:

1. Monika Maliszewska – główny specjalista – kierująca zespołem inspektorów,
2. Anna Żadziłko – główny specjalista,

na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli Nr 1/2019 z dnia 03.06.2019 r. znak: PS-I.431.2.6.2019.MM wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez P. Małgorzatę Czyżewską - Worobiej, Z-cę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

(strona 5 akt kontroli)

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Ocena realizacji zadań gminy określonych w:

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, ze zm.), zwanej dalej „ustawą,”
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanym dalej „rozporządzeniem,”
- Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, stanowiącym załącznik do uchwały z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 (M. P. z 2014 r. poz. 445), zwanym dalej „KPPPwR,”

od dnia 01.01.2018 r. do dnia kontroli.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ww. ustawy zadaniem gminy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który polega na podejmowaniu interdyscyplinarnych działań przedstawicieli różnych służb, funkcjonujących na terenie gminy.

Zgodnie ze wskazaniem Wójta czynności kontrolne zostały przeprowadzone w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raczkach (GOPS).

Wyjaśnień w kontrolowanym zakresie udzielały:

1. Pani Justyna Sadowska – Kurzyną – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach,
2. Pani Marta Litwiniuk – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI).

(strona 4 akt kontroli)

oraz nie wymieniono tej funkcji przy określaniu realizatorów. W opinii zespołu kontrolującego powołanie takiej funkcji jest bezzasadne.

(strony 17-51 akt kontroli)

Z przedłożonej w toku kontroli dokumentacji wynika, że zrealizowano wszystkie zadania założone w *Programie*, co szczegółowo opisano w ww. „Sprawozdaniu z realizacji Programu (...)” oraz w protokole z przyjęcia wyjaśnień. Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie podejmowano szereg działań tj. np.:

- systematycznie diagnozowano zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy Raczki poprzez sporządzenie *Rocznego raportu dot. zjawiska przemocy w rodzinie i odnotowanych przypadków za okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.* oraz rocznego „Sprawozdania z realizacji Programu (...)” – dokumenty stanowią załączniki do akt kontroli.
- podnoszono poziom wiedzy i świadomości mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez m.in.:
 - publikację na stronie internetowej³ wykazu instytucji oferujących pomoc ofiarom przemocy, numerów telefonów zaufania oraz linków do stron instytucji i organizacji udzielających pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc,
 - wywieszenie na tablicy ogłoszeń informacji o jednostkach nieodpłatnego poradnictwa dostępnych dla mieszkańców powiatu suwalskiego oraz informatora zawierającego dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu suwalskiego, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wykazu miejsc oferujących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - udostępnienie ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych (np. *Oferta specjalistycznego wsparcia w sytuacjach kryzysowych PCPR w Suwałkach; Zatrzymać i zrozumieć przemoc; Procedura „Niebieskie Karty” – podstawowe informacje*),
- prowadzono działania profilaktyczne i edukacyjne dzieci i młodzieży z zakresu zastępowania agresji, rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, radzenia sobie ze stresem i agresją np. pogadanki dla uczniów w Szkole Podstawowej w Raczkach na temat: „Radzenie sobie z własną i cudzą agresją”, „Nazywanie emocji”, „Jak radzić sobie ze stresem”; zajęcia socjoterapeutyczne z zakresu treningu zastępowania agresji (ART.). Zorganizowano w Gimnazjum w Raczkach *Szkolny Dzień Tolerancji*.
- podejmowano działania wobec osób stosujących przemoc poprzez m.in. motywowanie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, programach psychologiczno – terapeutycznych (jedna osoba uczestniczyła w 2018 r.), kierowanie sprawców nadużywających alkoholu do GKRPA na rozmowy interwencyjno-motywuujące do ograniczenia spożywania alkoholu oraz podjęcia leczenia odwykowego (członkowie GR wobec 6 osób występowali do GKRPA z wnioskiem o wszczęcie procedury w przedmiocie leczenia odwykowego, GKRPA kierowała wnioski do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego), kierowano zawiadomienia do prokuratury w związku z art. 207 kk,

³ <http://www.jo.raczki.pl/index.php?id=101>

- rodziny wymagające pomocy obejmowano wsparciem asystenta rodziny (w 2018 r. jedną rodzinę, w której prowadzona była procedura NK, objęto tą formą pomocy),
- w Gimnazjum w Raczkach: prowadzono punkt konsultacyjny dla rodziców, gdzie na bieżąco psycholog i pedagog udzielał porad i konsultacji; prowadzono pedagogizację rodziców podczas zebrań, np. poprzez realizację projektu socjalnego pt. *Włącz myślenie zanim klikniesz*, w ramach którego zorganizowano spotkanie edukacyjno – informacyjne dla rodziców; na prośbę członków ZI, rozpowszechniono wśród rodziców broszury informacyjne np.: *Gdy nastolatkwie sięgają po alkohol; Rodzicielskie interwencje; Zrozumieć nastolatka*,
- Szkoła Podstawowa w Raczkach została poproszona przez członków ZI o kolportaż ulotek: *10 kroków ku temu by stać się lepszym rodzicem* oraz *Apel Twojego Dziecka*.

(strony 104-105 akt kontroli)

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, dz. 2.3.2. KPPPwR).

W kontrolowanym okresie nie było przypadków kierowania osób dotkniętych przemocą w rodzinie do ośrodków wsparcia. W ramach obowiązku zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie schronienia, Gmina Raczki ma możliwość skierowania osoby wymagającej wsparcia do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

Ponadto w Gminie Raczki ustalono *Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych*⁴.

Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy (dz. 2.3.7. KPPPwR).

W okresie objętym kontrolą nie zachodziła potrzeba odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12a ustawy z powodu bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, w związku z przemocą w rodzinie.

(strona 113 akt kontroli)

Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej (GR) (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy, dz. 2.1.1. KPPPwR).

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy przyjęto Uchwałę Nr VII/32/11 Rady Gminy Raczki z dnia 18 maja 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Dokument jest zgodny z obowiązującymi przepisami.

Celem zapewnienia współpracy w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI, podpisano 9 porozumień o współpracy z instytucjami wchodzącymi w skład Zespołu.

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego określa Zarządzenie Nr 73/11 Wójta Gminy Raczki z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego ze zm. (ostatnia zmiana z dnia 28.02.2019 r.) – skład ZI zgodny z art. 9a ust. 3 i 4 ustawy.

(strony 63-68 akt kontroli)

Przed przystąpieniem do prac wszyscy członkowie ZI, a także GR (w czterech skontrolowanych sprawach) złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności informacji

⁴ Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych (załącznik do Uchwały Nr III/15/18 Rady Gminy Raczki z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych).

Na podstawie art. 9a ust. 9 ustawy, obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach. Wszelka dokumentacja dotycząca realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzona jest przez pracowników GOPS w Raczkach (będących jednocześnie członkami grup roboczych). Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych odbywają się w siedzibie GOPS lub GOK w Raczkach.

(strona 113 akt kontroli)

Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie (art. 9b ust.2 pkt 5)

Z dokumentacji okazanej podczas kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą GOPS współpracował z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach w zakresie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. PCPR informowało o planowanych terminach rozpoczęcia programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Następnie członkowie ZI/GR motywowali sprawców przemocy do wzięcia udziału ww. programach (w 2018 r. 1 osoba wzięła udział w programie psychologiczno – terapeutycznym dla osób stosujących przemoc „Mój bezpieczny dom”).

PCPR przekazał do GOPS „Informator zawierający dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Suwalskiego, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie” który został udostępniony na tablicy ogłoszeń Ośrodka (zgodnie z działaniem 3.1.3 KPPPwR ww. informator umieszcza się na stronie internetowej gminy do dnia 15 sierpnia każdego roku). Ponadto GOPS otrzymuje od PCPR w Suwałkach plakaty i ulotki informacyjne dot. oferty specjalistycznego wsparcia w sytuacjach przemocowych i kryzysowych.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Raczkach zostali zaproszeni przez PCPR w Suwałkach na spotkanie dotyczące realizowanych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie suwalskim (spotkanie odbyło się 28.02.2018 r.). Z protokołu ze spotkania wynika, że głównym tematem były trudności dotyczące naboru uczestników do programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych oraz wypracowanie wspólnych rozwiązań.

(strony 113-114 akt kontroli)

Interwencje podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 3 ust. 1 pkt 2, art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, dz. 3.2.1. KPPPwR)

Od dnia 01.01.2018 r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. W GOPS prowadzony jest *Rejestr Niebieskich Kart*. Do Przewodniczącej ZI wpłynęło 20 formularzy „NK-A” (18 w 2018 r. w tym 3 założone przez pracowników socjalnych, 14 przez Policję oraz 1 przez przedstawiciela oświaty i 2 w 2019 r. - wszystkie założone przez Policję).

W kontrolowanym okresie prowadzono łącznie 35 spraw (w tym zawierają się sprawy rozpoczęte przed 2018 r.). W 2018 r. Zakończono łącznie 15 spraw, 13 z powodu ustania przemocy w rodzinie (...) i 2 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Dane z 2018 r. wskazane w protokole z przyjęcia wyjaśnień są niezgodne z danymi przedłożonymi w „*Sprawozdaniu z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres I-XII 2018 r.*” (liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty - 16 z powodu ustania przemocy w rodzinie (...) i 4 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

W 2019 r., do dnia kontroli zakończono 9 procedur, 7 z powodu ustania przemocy w rodzinie (...) i 2 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Za stwierdzone w protokole kontroli nieprawidłowości odpowiedzialny jest Kierownik GOPS i Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Zgodnie z § 18 ust. 1-4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r., Nr 126, poz. 718), Wójtowi Gminy Raczki przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Wójtowi Gminy Raczki.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w Księżce Kontroli Urzędu Gminy Raczki pod poz. 3/2019.

Urząd Gminy Raczki

16-420 Raczki, Plac Kościuszki 14
tel./fax 87 568 59 25

Raczki, 10.07.2019 r.
.....
miejsce i data podpisania protokołu kontroli,
pieczęć Urzędu Gminy

Białystok, 05.07.2019 r.
.....

Karolina Malinowska
.....

Anna Łodzińska
.....

podpisy kontrolujących,

miejsce i data podpisania protokołu

Urząd Gminy Raczki
16-420 Raczki, Plac Kościuszki 14
tel./fax 87 568 59 25

Wójt
Wojciech Szlachetka
.....
podpis i pieczęć Wójta